

Байланыштар

Структура

Кызматы, милдеттери жана функциялары

Тарыхый маалымдама

Байланыштар

Юридикалык дарек:

Бишкек, Керимбеков к., 1

Телефон: 0 (312) 31-47-45

Факс: 0 (312) 31-46-63

Электрондук почта: meteo@meteo.kg

Web: meteo.kg

Структура

Директор

Директордун орун басары

Директордун орун басары

Гидрометеорологиялык байкоолор, болжолдоо жана маалымат менен камсыздоо департаменти (UGNPI)

Адам ресурстарын башкаруу (HR).

Курчап турган чөйрөнүн булганышына байкоо жүргүзүү бюросу (UNZPS)

Каржы, бухгалтердик эсеп жана отчеттуулук департаменти (UFBUO)

Телекоммуникациялар жана маалыматтык технологиялар дирекциясы (UTIT)

Эл аралык кызматташтык департаменти (ОМС)

Мамлекеттик байкоо системасы департаменти (OGSN)

Маркетинг департаменти (ОМ)

Кар көчкүдөн коргоо департаменти (ОРЛВ)

Пландоо жана техникалык бөлүм (РТО)

Гидрометеорологиялык камсыздоо жана айлана-чөйрөнү көзөмөлдөө боюнча түштүк дирекциясы:

-Жалал-Абад гидрометеорология борбору;

-Станциялар: метеорологиялык, бириккен гидрометеорологиялык, кар көчкү;

-пост-гидрологиялык, метеорологиялык, агрометеорологиялык;

-посттор: гидрология илими, метеорология илими, агрометеорология илими

Укуктук жана укуктук колдоо сектору (СУПО)

Монтаждоо жана эксплуатациялоо бөлүмү

(МЕО)

Гидрометеорология боюнча региондук борборлор жана станциялар, түндүк аймактагы посттор:

– Гидрометеорология борбору Каракол, Нарын шаары;

– метеорологиялык, бириккен гидрометеорологиялык, кар көчкү станциялары;

-Пост-гидрологиялык, көлдүк, метеорологиялык, агрометеорологиялык

-Көл обсерватория-окуу борбору;

Кызматы, милдеттери жана функциялары

Жалпы жоболор

Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлигине караштуу Гидрометеорология боюнча агенттик (мындан ары - Кыргызгидромет) Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлигинин гидрометеорология жана айлана-чөйрөнүн булгануу деңгээлине мониторинг жүргүзүү чөйрөсүндөгү ишти жүзөгө ашыруучу ведомстволук түзүмү болуп саналат.

Кыргызгидромет өз ишинде Кыргыз Республикасынын Конституциясын, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын жана башка ченемдик укуктук актыларын, Кыргыз Республикасы катышуучусу болуп саналган, белгиленген тартипте күчүнө кирген эл аралык келишимдерди жана ушул Жобону жетекчиликке алат.

Кыргызгидрометтин Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик гербинин сүрөтү түшүрүлгөн, мамлекеттик жана расмий тилдердеги аталышы жазылган мөөрү жана белгиленген үлгүдөгү башка мөөрлөрү, штамптары, бланктары болот.

Кыргызгидрометтин толук расмий аталышы:

- мамлекеттик тилде: «Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министри Лигинин алдындагы Гидрометеорология боюнча Боюнча агенттиги»;
- расмий тилде: “Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлигине караштуу Гидрометеорология боюнча агенттиги”;
- мамлекеттик тилдеги кыска расмий аталышы: “Кыргызгидромет”;
- расмий тилдеги кыска расмий аталышы: “Кыргызгидромет”.

Кыргызгидромет мамлекеттик мекеменин уюштуруу-укуктук формасында иштеген юридикалык жак болуп саналат жана ага бекитилип берилген мүлктү оперативдүү башкарууну жүзөгө ашырат, Кыргыз Республикасынын Казыналык системасында эсептери, өз алдынча балансы, негизги жана жүгүртүүдөгү каражаттары бар.

Кыргызгидрометти күтүүгө чыгымдарды каржылоо тиешелүү жылга республикалык бюджеттин жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган башка булактардын эсебинен жүзөгө ашырылат.

(КР Өкмөтүнүн 2017-жылдын 14-сентябрындагы No 572 токтомунун редакциясына

ылайык)

Кыргызгидрометтин милдеттери

– калкты табигый гидрометеорологиялык кубулуштардан коргоо, алар келтириши мүмкүн болгон зыянды болтурбоо же азайтуу үчүн жаратылыш чөйрөсүнө мониторинг жүргүзүү;

– коркунучтуу жана табигый гидрометеорологиялык кубулуштарды болжолдоо, аба ырайынын, дарыялардын суунун жана суу сактагычтарга суунун агымынын болжолдоолорун, кар көчкү коркунучунун болжолдорун, агрометеорологиялык болжолдоолорду, жаратылыш чөйрөсүнүн жогорку жана өтө жогорку булганышынын болжолдорун берүү;

– белгиленген тартипте гидрометеорология жана аны менен байланышкан чөйрөлөрдө Кыргыз Республикасынын эл аралык кызматташтыгын түзүү жана өнүктүрүү, ошондой эле айлана-чөйрөнүн булганышына жана кар көчкүлөрдүн коопсуздугуна мониторинг жүргүзүү;

– калктын, мамлекеттик органдардын жана экономиканын тармактарынын гидрометеорологиялык маалыматка жана курчап турган чөйрөнүн булганышы, анын ичинде коркунучтуу табигый гидрометеорологиялык кубулуштар жөнүндө маалыматка болгон керектөөлөрүн канааттандыруу.

(КР Өкмөтүнүн 2017-жылдын 14-сентябрындагы No 572 токтомунун редакциясына ылайык)

7. Кыргызгидрометтин функциялары

1) тармактык саясатты ишке ашыруу функциялары:

– Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлигине (мындан ары – Министрлик) сунуштарды киргизет:

гидрометеорологиялык коопсуздук чөйрөсүндө бирдиктүү мамлекеттик саясатты иштеп чыгуу жана ишке ашыруу жөнүндө;

- Кыргыз Республикасы катышуучу болуп саналган мыйзамга ылайык күчүнө кирген эл аралык келишимдердин талаптарына ылайык гидрометеорологиялык ишти жөнгө салуучу ченемдик укуктук актылардын долбоорлорун иштеп чыгуу жөнүндө;
- гидрометеорологиялык байкоолордун улуттук системасын өнүктүрүүнү жана өркүндөтүүнү, маалыматтардын банктарын түзүүнү камсыз кылат;
 - Кыргыз Республикасынын аймагында калыптанып калган метеорологиялык, агрометеорологиялык жана гидрологиялык шарттар, ошондой эле айлана-чөйрөнүн булганышы жөнүндө маалыматтарды системалуу талдоону жана жалпылоону жүзөгө ашырат, кар көчкүлөрдүн реестрин даярдоону жана жарыялоону жана алардын кадастрын жүргүзүүнү камсыз кылат;
 - суу ресурстарынын мониторингине байланыштуу милдеттерди ишке ашырат;
 - маалыматтык системаларды, мамлекеттик суу кадастрын жана мамлекеттик мелиорация кадастрын жүргүзүү боюнча милдеттерди ишке ашырат;
 - аба ырайынын, дарыялардын суунун, суу сактагычтарга суунун агып киришинин, кар көчкүлөрдүн шарттарынын, табигый гидрометеорологиялык кубулуштардын, курчап турган чөйрөнүн өтө жогорку булганышынын, айыл чарба өсүмдүктөрүнүн түшүмдүүлүгүнүн фенологиялык болжолдоолорун түзөт;
 - өндүрүштүк жана чарбалык объектилерди долбоорлоону, курууну жана эксплуатациялоону гидрометеорологиялык жактан негиздөө, эл чарбасын узак мөөнөттүү өнүктүрүүнүн стратегиясын иштеп чыгуу үчүн зарыл болгон гидрометеорологиялык маалыматтардын жана айлана-чөйрөнүн булганышы жөнүндө маалыматтардын мамлекеттик фондун түзөт жана башкарат;
 - илимий жана прикладдык климаттык, агроклиматтык, гидрологиялык, көчкү жана башка маалымдама китептерин түзөт жана басып чыгарууга даярдайт;
 - коркунучтуу жана табигый гидрометеорологиялык кубулуштардан же атмосфералык абанын, суунун, кыртыштын булганышынан келип чыккан табигый кырсыктардын, авариялардын жана кыйроолордун алдын алуу жана кесепеттерин жоюу боюнча

мамлекеттик жана ведомстволук комиссиялардын ишине белгиленген тартипте катышат;

– Дүйнөлүк метеорология уюмунда жана КМШга мүчө-мамлекеттердин Гидрометеорология боюнча мамлекеттер аралык кеңешинде Кыргыз Республикасынын кызыкчылыктарын коргойт;

– климаттык маселелер, аларга адаптациялоо, климаттык кызматтар жана климатка тиешелүү башка маселелер боюнча региондук, ведомстволор аралык комиссияларга өз ыйгарым укуктарынын чегинде катышат;

– өзүнүн компетенциясынын чегинде чет өлкөлүк жана эл аралык уюмдар менен белгиленген тартипте кызматташууну ишке ашырат;

2) жөнгө салуу функциялары:

– метеорологиялык, гидрологиялык, кар көчкү, гляциологиялык жана агрометеорологиялык шарттарга, айыл чарба өсүмдүктөрүнүн жана жайыт өсүмдүктөрүнүн абалына, жер үстүндөгү суулардын, кыртыштын, атмосфералык абанын, анын ичинде радиоактивдүү шарттардын булганышына системалуу байкоолорду жүргүзөт жана бул маалыматтарды чогултууну, талдоону жана жалпылоону камсыз кылат;

– метрология жана стандартташтыруу эрежелеринин сакталышын, ченөө каражаттарына ички метрологиялык көзөмөлдү жүзөгө ашырууну камсыз кылат;

– гидрометеорологиялык байкоолордун дүйнөлүк системасынын алкагында эл аралык маалымат алмашууга катышат;

– жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу күтүлүп жаткан коркунучтуу жана табигый гидрометеорологиялык кубулуштар, аба ырайынын болжолдоолору жана алардын чарбалык ишке тийгизген таасири жөнүндө калкка маалымат берет;

– кызыкдар министрликтер жана администрациялык ведомстволор менен бирдикте суу ресурстарын (сандык жана сапаттык көрсөткүчтөр боюнча) мамлекеттик каттоону

жана суу кадастрын жүргүзүүнүн бирдиктүү тутуму боюнча аларды пайдаланууну жүргүзөт;

- мөңгүлөрдүн, жарылган көлдөрдүн жана кар көчкүлөрдүн мамлекеттик мониторингин жүргүзөт жана алардын кадастрын жүргүзөт;
- Суу боюнча улуттук кеңештин жана бассейндик кеңештин ишине катышат;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте Кыргызгидрометтин инженердик-техникалык кызматкерлерин аттестациялоону уюштурат;

3) кызматтарды көрсөтүү функциялары:

- жеке жана юридикалык жактардын суроо-талабы боюнча келишимдик негизде адистештирилген маалыматтарды (Кыргыз Республикасынын шаарларынын жана шаарларынын атмосферасындагы булгоочу заттардын метеорологиялык, гидрологиялык, агрометеорологиялык жана фонддук концентрацияларын) берет;
- адистештирилген метеорологиялык, агрометеорологиялык, гидрологиялык маалыматтарды берүү боюнча мамлекеттик акы төлөнүүчү кызматты көрсөтөт;
- маалымат продуктуларын өндүрүүчүлөрдүн мамлекеттик реестрин жүргүзөт;
- гидрометеорология жана аны менен байланышкан тармактарда адистердин квалификациясын жогорулатууну жана кайра даярдоону, айлана-чөйрөнүн булганышына жана кар көчкүлөрдүн коопсуздугуна мониторинг жүргүзүүнү уюштурат;
- Кыргызгидрометтин карамагына кирген маселелер боюнча жарандардын жана юридикалык жактардын кайрылууларын, арыздарын, даттанууларын белгиленген тартипте карайт;

4) колдоо функциялары:

- өзүнүн компетенциясынын чегинде эл аралык кызматташтыкты ишке ашырат;
- Кыргызгидрометтин компетенциясына тиешелүү маселелер боюнча

гидрометеорологиялык камсыздоонун адистештирилген (максаттуу) ыкмаларын иштеп чыгуу менен алектенет;

– байкоо тармагын приборлор жана жабдуулар, запастык бөлүктөр менен жабдуу, гидрометеорологиялык маалыматтарды алууну, чогултууну, иштеп чыгууну жана жайылтууну камсыз кылуу менен алектенет;

– Кыргызгидрометтин байкоо тармагынын тейлөөчү турак жай имараттарын жана курулмаларын жумушчу абалда кармоо үчүн оңдоо-калыбына келтирүү иш-чараларын жүргүзөт;

– кар көчкү жүрүү коркунучу бар аймактарды жана аймактарды экспедициялык изилдөө боюнча иш-чараларга катышат, республиканын аймагындагы калктын жана чарбалык объекттердин коопсуздугун камсыз кылуу үчүн кар көчкүлөрүн алдын алуу (мажбурлап) түшүрүүнүн зарылдыгы жөнүндө корутундуларды берет;

– адистерди даярдоону, кайра даярдоону жана квалификациясын жогорулатууну, кадрларды даярдоону жана студенттердин практикалык окуусун камсыз кылууну ишке ашырат;

– гидрометеорологияны өнүктүрүүгө гранттарды жана тике чет өлкөлүк инвестицияларды тартуу боюнча сунуштарды Министрликке Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн бекитүүсүнө киргизет, эл аралык долбоорлорду жана программаларды ишке ашырууну камсыз кылат, финансылык ресурстардын түшүүсүн жана пайдаланылышын эсепке алууну уюштурат, гуманитардык жардам, кирешенин бардык булактары үчүн инвестициялар;

– ведомстволук гидрометеорологиялык уюмдар жана кызматтар, юридикалык жана жеке жактар менен өз ара аракеттенет.

Тарыхый маалымдама

Кыргызстандын аймагындагы биринчи метеорологиялык станцияны орус саякатчысы Н. Северцев 1856-жылы Ысык-Көлдүн Ак-Суу айылында. Жаан-чачынга, абанын температурасына, атмосфералык кубулуштарга байкоолор жүргүзүлдү.

1881-жылы Ош шаарында аба ырайы үзгүлтүксүз байкала баштаган, ошол эле жылы сентябрь айында артиллериянын подполковниги Ярослав Корольков уюштурган Каракол метеорологиялык станциясы ачылып, 1933-жылга чейин метеорологиялык байкоолорду жүргүзгөн.

менен аскердик чепте 1881-жылдын октябрында. Гүлчө, үчүнчү метеостанция пайда болду. Метеорологиялык жай парад аянтчасында казарманын так жанында жайгашып, кабина, флюгер, күн сааты жана жамгыр өлчөгүч орнотулган. Биринчи байкоочу болуп сержант С.М. Долгополов. Станция эки жыл иштеди. Айылда тынымсыз байкоолор. Гүлчө 1937-жылы гана жаңыланган.

1885-жылы Нарында метеорологиялык пост ачылган.

Бул алгачкы метеорологиялык станциялардан кийин Эркештам (1889), Рыбачье (1894), Токмак (1895) жана Пишпек (азыркы Бишкек, 1896) аскер чептеринде станциялар пайда болуп, бир аз кийин Арасанда (1903), Жергиталеде (1903) станциялар ачылган. 1909), дарыянын оозунда. Тос (1913), Кочкордо (1913).

Ошол жылдары метеорологиялык объекттердеги жабдуулар примитивдүү болгон, ал чоң жыгач таянычтарга орнотулган. Сайттар, эң жакшысы, тосмо менен тосулган. Жыгач мамылар флюгердик мамылар катары кызмат кылган. Тармакка ондон бир аз ашык метеорологиялык станциялар жана жыйырмага жакын гидрометеорологиялык посттор кирди. Бирдиктуу байкоо техникасынын жоктугу, начар приборлор, байкоолордо үзгүлтүккө учуратуу - мунун баары байкоо материалдарынын баалуулугун төмөндөттү. Бирок, чогултулган гидрометеорологиялык материалдар Кыргызстандын жаратылышын жана климатын изилдөөгө баа жеткис салым кошкон.

1926-жылы 18-июлда Кыргыз АССРинин Наркоземде метеорологиялык бюро түзүлгөн. Бул күн Кыргызстандын Гидрометеорология кызматынын түзүлгөн күнү деп эсептелет.